

CHRISTUS VIVIT

Na Slávnosť Zvestovania Pána 25. marca 2019 navštívil Svätý Otec František mariánsku svätyňu v Lorete, kde na oltári Panny Márie podpísal španielsky originál svojej exhortácie *Christus vivit*. Ako vieme, exhortácia nadväzuje na biskupskú synodu, ktorá sa konala v jeseni minulého roka v Ríme a jej hlavnou témou boli mladí, viera a rozlišovanie povolania. Týždeň po podpísaní bola oficiálne zverejnená a prezentovaná v Tlačovom stredisku Svätej stolice a 26. júna 2019 bolo jej slovenské vydanie prezentované počas konferencie v Badíne aj u nás. Radi by sme vám z nej priniesli zopár myšlienok a podnietili vo vás chuť prečítať si ju celú. Určite má silu chytiť za srdce a v mnohom inšpirovať.

Františkov štýl

Každý, kto už čítal niečo od pápeža Františka, vie, že jeho posolstvá sú výnimočným spojením štyroch vlastností: hĺbky, aktuálnosti, výstižnosti a zrozumiteľnosti. Aj vďaka tomu sa súčasné pápežské dokumenty stále viac a viac dostávajú do rúk laikov, ktorí v nich s obľubou objavujú krásu učenia Cirkvi. Z týchto obsahov cítiť, že František je pápežom, ktorý má zvláštny vzťah k pastorácii a konkrétnym otázkam prežívania viery v každodennom živote. Teológia má ňo smerovať najmä k praktickému životu a nielen k abstraktným diskusiám.

Pápež a mládež

Pápež má k mladým ľuďom veľmi blízko. Jeho posolstvá, ale aj používanie sociálnych sietí a šírenie posolstiev cez tvity, sú jasným znakom, že dobre vie, čím mladí dnes žijú. Nie je človekom, ktorý by chcel túto generáciu „brzdiť“ upozoreniami a varovaniami. Jeho myšlienky skôr pobádajú „bežať rýchlejšie ako tí, čo sú pomalí a ustráchaní.“¹ Ako hlava Cirkvi prehovára k srdciam mladých, aby nemali strach riskovať a robiť chyby, pretože horšie je neriskovať a žiť paralyzovane ako živá mŕtvola.² Na Svetových dňoch v roku 2016 v Krakove sa stal pamätným jeho príhovor o opustení gauča a zanechaní stopy v tomto svete. V tejto línii pápež viackrát povzbudil mladých, aby boli aktívni, aby konali a nepozorovali život len z balkóna či pod anestetikami.³ Mládež nie je hrozbou pre Cirkev a nie je len jej pastoračnou povinnosťou. Mládež, to je výzva, mladí sú prítomnosťou, sú Božím „teraz“, ktoré obohacuje Cirkev svojím príspevom.⁴

Mladosť a Cirkev – súčasť života každého kresťana

Exhortácia *Christus vivit* je plná mladosti a sviežosti. Mladosť, ktorá je autentická, je „skôr stav srdca než vek.“⁵ Mladosť je charakteristická schopnosťou nadchnúť sa, obnovovať sa, kráčať vpred. Preto je výzvou pre každého kresťana a najmä pre samotnú Cirkev. Pápež pozýva veriacich k modlitbe za Cirkev, aby bola mladá a neprispôbovala sa svetu. Cirkev „je mladá, keď je sama sebou. Je mladá, keď je schopná sa neustále vracieť k svojmu prameňu.“⁶

Veľmi ťažko sa prijíma konštatovanie synody o tom, že „značný počet mladých z rôznych dôvodov nežiada od Cirkvi nič, pretože ju nepovažujú za dôležitú pre svoju existenciu.“⁷ Pápež František poukazuje na niektoré aspekty, prečo je to tak:

1. Nedostatok pokory: „Aby bola (Cirkev) v očiach mladých hodnoverná, niekedy musí mať pokoru počúvať.“ „Ak vlastní pravdu evanjelia, to ešte neznamená, že ho dokonale pochopila.“⁸
2. Zúžený pohľad a nedostatok odvahy: Mladí „nechcú, aby bola Cirkev mlčanlivá a bojazlivá, ale ani to, aby viedla vojnu kvôli dvom alebo trom témam, ktoré ju znepokojujú.“⁹

¹ *Christus vivit*, 299

² Porov. tamže, 142

³ Porov. tamže, 143

⁴ Porov. tamže, 64

⁵ Porov. tamže, 34

⁶ Porov. tamže, 35

⁷ Porov. tamže, 40

⁸ Porov. tamže, 41

3. Zneužívanie duchovnej autority, tzv. klerikalizmus: „*Je trvalým pokušením u kňazov, ktorí si vysvetľujú prijaté ministérium skôr ako vykonávanie moci než nezištnú a veľkodušnú službu, ktorú majú poskytovať. Vedie ich to považovať sa za skupinu, ktorá vlastní všetky odpovede a už nepotrebuje počúvať, ani sa nič učiť.*“¹⁰

Sú tu tiež ďalšie vážne hrozby, pochádzajúce zo sveta, ktorý je v kríze: „*Únosy, vydieranie, organizovaný zločin, obchodovanie s ľuďmi, otroctvo a sexuálne zneužívanie.*“¹¹ To všetko sú hrozné javy, ku ktorým stále dochádza v tomto civilizovanom modernom svete a každodenne sú takto ničené tisíce mladých životov. Potrebujeme s tým niečo urobiť a potrebujeme konať pokánie: „*Nemôžeme byť Cirkvou, ktorá neplače zoči-voči týmto drámam svojich mladých synov a dcér.*“¹² „*Isté skutočnosti života možno vidieť len očami umyťými slzami, a preto nauč sa plakať pre mladých. Ak ti to nejde, pros Pána, aby ti pomohol roniť slzy pre utrpenie iných.*“¹³

Kerygma a spoločenstvo

„*Kontempluj Ježiša, ktorý je šťastný a prekypuje radosťou. Teš sa so svojim Priateľom, ktorý zvíťazil.*“¹⁴ Svätý Otec pobáda hľadiť na Ježiša, meditovať ho. Toto je zaručený spôsob, ako premeniť nielen tento svet, ale najmä svoje srdce. Len keď budeme naplnení Ježišom, budeme mať silu kráčať proti prúdu a deliť sa oňho s druhými.¹⁵ Otázka i odpoveď, ktorú dáva pápež František, konfrontuje život mladého kresťana každý deň: „*Kam nás posiela Ježiš? Niet hraníc, niet obmedzení. Posiela nás k všetkým.*“¹⁶ „*Pozýva nás, aby sme boli neohrozenými misionármi.*“¹⁷ Niet času na čakanie do zajtra: „*Vy ste Božie teraz...najlepší spôsob, ako pripraviť dobrú budúcnosť, je žiť prítomnosť dobre, obetavo a veľkodušne.*“¹⁸ Naliehavosť ohlasovania radostnej zvesti nemôže čakať, pretože „*Pán hľadá všetkých, chce, aby všetci cítili teplo jeho milosrdenstva a lásky*“ a „*pozýva aj nás, aby sme boli neohrozenými misionármi.*“¹⁹

Kráčať k mladým, sprevádzať ich a pomáhať rozlišovať povolanie

Pápež František pripomína mladým, aby napriek pokušeniam budovať budúcnosť bez koreňov, nikdy nezabudli, že svet nezačína len teraz.²⁰ Mnohí manipulátori tohto sveta sa usilujú mládež vyprázdniť a vykoreniť, aby boli nedôverčiví a lepšie manipulovateľní: „*Budúcnosť bez koreňov, bez zakorenenia je spev sirén. Je to lož, ktorá ťa chce presvedčiť, aby si veril, že len to, čo je nové, je dobré a krásne.*“²¹ Musíme si brániť svoj pôvod, svoj charakter, svoje korene. Potrebujeme sa oprieť o našich predkov a ich hodnoty. Mladí a starí sa potrebujú navzájom, pretože „*starí majú sny utkané zo spomienok, z obrazov prežitých vecí, poznačených skúsenosťou a rokmi*“, ktoré mladým „*rozširujú horizont a ukážu im nové cesty.*“²²

Aby sme im ako Cirkev pomohli pochopiť tieto životné pravdy, potrebujeme sa im vedieť priblížiť, potrebujeme ich prijať takých, akí sú a najst' vhodné prostriedky, ako ich evanjelizovať. Je dôležité zapájať ich do spoločnej pastorácie. Je nutné, aby pastorácia mladých bola flexibilnejšia, nielen formačná, ale „*ponúkajúca konkrétne svedectvá a zakúšanie komunitného stretnutia so živým*

---

⁹ Porov. tamže, 41

¹⁰ Tamže, 89

¹¹ Tamže, 72

¹² Tamže, 75

¹³ Tamže, 76

¹⁴ Tamže, 126

¹⁵ Porov. tamže, 176

¹⁶ Tamže, 177

¹⁷ Tamže, 177

¹⁸ Tamže, 178

¹⁹ Tamže, 177

²⁰ Porov. tamže, 179

²¹ Tamže, 191

²² Tamže, 193

Bohom. ²³ „Zmiernime svoju vôľu odovzdať im veľké množstvo náuky, a predovšetkým sa usilujme vzbudiť a upevniť v nich veľké skúsenosti. ²⁴

Synoda teda poukázala na to, že Cirkev stojí pred nevyhnutnou úlohou „*obnoviť pastoráciu a oslobodiť ju od schém, ktoré už nie sú účinné, pretože nevedú dialóg so súčasnou kultúrou mladých. ²⁵ Preto je dôležité zvažovať metodológie, jazyk a motivácie, o ktorých sa vie, že sú prítlačlivé: „Nezáleží na tom, akej sú farby, konzervatívne alebo pokrokové, či sú pravé alebo ľavé. Dôležité je využiť všetko. ²⁶*

Len keď sa dokážeme k mladým priblížiť, budeme schopní ich sprevádzať na ich cestách. Synoda poukázala na nedostatok skúsených sprievodcov pre mládež a ozvali sa na nej hlasy volajúce po adekvátnej príprave kňazov i laikov na túto službu: „*Sprevádzajúci by nemali viesť mladých, ako keby boli pasívnymi nasledovníkmi, ...ale dovoliť, aby sa mladí stali aktívnymi účastníkmi cesty. ²⁷ Vždy je pritom dôležité mať na zreteli, že v mladých by mali pestovať semienka viery, ale nemali by očakávať, že bude hneď vidieť ovocie Ducha Svätého. ²⁸ Toto pravidlo je zrejme aktuálne pre celkové nastavenie pastorácie mládeže aj na Slovensku. Niekedy sme totiž nedečkaví a očakávame od mladých ovocie služby hneď na začiatku ich cesty, a to aj bez toho, aby sme najprv siali. Služba mladých pre Cirkev je výsledkom našej služby pre mladých, a to nesmieme podceňovať.*

Otázke povolania sa Svätý Otec už venoval v exhortácii o svätosti *Gaudete et exsultate*. Tu nám pripomína, že „*povolanie ťa vedie vydať zo seba to najlepšie na Božiu slávu a dobro druhých. ²⁹ Ide tu o to, aby sme spoznali, prečo sme stvorení, prečo prechádzame touto zemou a aký je Pánov plán pre náš život. ³⁰ Táto úloha je mimoriadne dôležitá a vyžaduje si priestor samoty a ticha v modlitbe a pripravenosti počúvať. ³¹ Toto je vždy veľkou výzvou pre každého kresťana a nielen pri rozlišovaní povolania, ale pri každodennom rozlišovaní Pánovej vôle. Často totiž podliehame pokušeniam myslieť si, že všetko ide dobre a my môžeme ostať v pokoji, že už sme vo viere dosiahli svoj vrchol a nikam sa už nepotrebujeme posúvať, už nás nemá čo prekvapiť. Ale „Boh nám môže ponúknuť čosi viac, my to však v našej lenivej rozptýlenosti nespoznáme. ³²*

Rada k autentickému rozlišovaniu, akú dáva sám Svätý Otec, sa týka vnímavosti priateľov: „*Priatel'ia sú veľmi vnímaví, takže si vedia predstaviť úsmev na tvári toho druhého, keď otvorí dar. Takéto rozlišovanie v priateľstve predkladám mladým ako vzor, keď chcú pochopiť, aká je Božia vôľa pre ich život. ³³ Teda učiť sa vnímať to, čo z nášho života najviac vyčarí úsmev na tvári nášho priateľa Ježiša. Exhortáciu pápež František zakončuje vyzvaním príhovoru Panny Márie, ktorú už na začiatku dáva za príklad mladej Cirkvi v šiestich bodoch druhej kapitoly. Záver tvorí pápežove prianie nápadne inšpirované príbehom o dvoch učeníkoch bežiacich k hrobu z Evanjelia podľa Jána. Je vyjadrením jeho túžby, aby mladí bežali rýchlejšie ako tí, ktorí sú pomalí a ustráchaní. Aby bežali priťahovaní Svätou tvárou, ktorú tak milujú a adorujú v Najsvätejšej sviatosti: „No a keď dobehnete tam, kam sme sa ešte my nedostali, majte trepezlivosť a počkajte na nás. ³⁴*

A tak hoci je táto exhortácia určená mladým ľuďom, jej vzácnosť a hĺbku ocení každý, kto ju vezme do rúk.

Spracoval: Daniel Lysý
KO 2019_2020_č_1

²³ Porov. tamže, 204

²⁴ Tamže, 211

²⁵ Tamže, 208

²⁶ Tamže: 205

²⁷ Tamže, 246

²⁸ Porov. tamže, 246

²⁹ Tamže, 257

³⁰ Porov. tamže, 256

³¹ Porov. tamže, 283, 284

³² Tamže, 256

³³ Porov. tamže, 287

³⁴ Tamže, 299

DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD

Spišskej diecézy